

Nr 225.

Av herr **Wagnsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående krigsmaktens reservpersonal.

I proposition nr 143 angående krigsmaktens reservbefäl har Kungl. Maj:t bl. a. i anslutning till av 1942 års reservbefälssakkunniga framfört förslag om tjänstgöringstraktamente till reservbefäl under tjänstgöring å annan ort än den ordinarie bostadsorten förordad införandet av s. k. reservbefälstraktamente för reservofficerare och reservunderofficerare med eget hushåll. Detta reservbefälstraktamente skall vara avsett som gottgörelse för åsamkade merutgifter, då tjänstgöringen fullgöres utom bostadsorten. Kungl. Maj:t har i detta sammanhang i likhet med reservbefälssakkunniga ansett, att lönen för den, som kommer i åtnjutande av reservbefälstraktamente, skall utgå efter mantalsskrivningsortens ortsgroup och för övriga efter förläggings- eller tjänstgöringsortens ortsgroup. Furirer i reserven föreslås av Kungl. Maj:t däremot icke skola erhålla tjänstgöringstraktamente eller kommenderingstillägg, vilket senare tillägg för furirerna torde få anses vara motsvarigheten till tjänstgöringstraktamentet eller i förevarande fall till reservbefälstraktamentet. Som skäl för den negativa inställningen till frågan om furirernas i reserven rätt till motsvarande ekonomiska förmån som övrig reservpersonal har anförts, att underbefäl alltid avses erhålla inkvartering och förplägnad genom kronans försorg.

Det torde få anses ligga i öppen dag, att behovet av reservbefälstraktamente är störst för beställningshavare med eget hushåll, som fullgör fredstjänstgöring på annan ort än den ordinarie bostadsorten. I detta fall avser alltså reservbefälstraktamentet att gottgöra beställningshavaren för de merutgifter, som följa därav, att han är nödsakad att bestrida utgifter för egen inkvartering och förplägnad vid sidan av motsvarande utgifter för familjen. Det måste emellertid också anses ligga i öppen dag, att reservbefälstraktamentet får sin största betydelse för de beställningshavare i reserven, vilka befinna sig i det ekonomiskt ogynnsammaste läget, d. v. s. i allmänhet de lägst avlönade. Till sistnämnda grupp torde furirerna i reserven utan tvekan kunna hänföras. För familjens försörjning och uppehälle bli dessa hänvisade till samma lön, som utgår till motsvarande beställningshavare på aktiv stat. Denna lön är icke ortsgrouperad. Vid sidan härav torde de gifta beställningshavarna vara berättigade att uppbära hyres- och ortstillägg, som varierar efter förläggingsortens ortsgroup. Konsekvensen av ett bifall till propositionens förslag, att underbefäl i reserven skola utslutas från rätt till reservbefälstraktamente eller däremot svarande förmån

skulle bli, att hyres- och ortstillägget alltid kommer att utgå efter förläggningens ortsortens ortsgrupp.

Först och främst bör framhållas, att lönen med inräknande av hyres- och ortstillägg för underbefäl i reserven synes böra utgå efter mantalsskrivningsortens ortsgrupp. Eljest skulle ifrågavarande beställningshavare i vissa fall komma i en uppenbart ogynnsam ekonomisk situation under fullgörandet av sin fredstjänstgöring. Detta framgår måhända bäst, om man som utgångspunkt väljer det förhållandet, att en furir i reserven är bosatt i Stockholm men skyldig att fullgöra tjänstgöring i Eksjö. Hyres- och ortstillägget utgår i Stockholm med 69 kronor per månad men i Eksjö med 27 kronor per månad, i bägge fallen oberäknat rörligt tillägg och kristillägg. Ingen lär kunna förneka skäligheten av att i sådana och liknande fall lönebestämningen sker med utgångspunkt från mantalsskrivningsortens ortsgrupp.

Även om en gift furir i reserven på sätt här förordats kommer i åtnjutande av fri inkvartering och förplågnad lär det icke kunna bestridas, att han och hans familj därunder komma i samma ekonomiska situation, som för motsvarande personal på aktiv stat ansetts böra föranleda förmånen av kommenderingstillägg vid beställningshavarens tjänstgöring utom den ordinarie förläggningens orten. Man torde visserligen icke kunna begära, att kronan skall bära alla de merutgifter, som uppkomma därav, att personal i reserven fullgör fredstjänstgöring utom ordinarie bostadsorten, men den omständigheten, att Kungl. Maj:t ansett sig böra förorda reservbefälstraktamente för officerare och underofficerare i reserven synes konsekvent böra leda till ett förordande av kommenderingstillägg åt furirer i reserven. I motsatt fall lära ifrågavarande beställningshavare under vissa förhållanden komma i en så ogynnsam ekonomisk belägenhet, att rekryteringen av reservunderofficerskadern kan äventyras. Man kan nämligen icke bortse från att tjänstgöringsskyldigheten för furirer i reserven kan bli betydligt mera omfattande än som hittills förekommit. Enligt nu gällande reservbefälsförordningar anställt underbefäl i arméns reserver har endast varit skyldigt att fullgöra en repetitionsövning av för vederbörligt truppdrag fastställd längd. Genom föreliggande förslag till nya reservförordningar däremot åläggas furirerna i reserven samma tjänstgöringsskyldighet som övrig reservpersonal. De kunna sålunda nödgas fullgöra både två och tre befäls- och repetitionsövningar, innan de genom befordran till reservunderofficerare erhålla ekonomiska förmåner, som närmast torde motsvara inkomsten från beställningshavarnas civila förvärvsområden.

Med anledning av det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 143 måtte besluta,

dels att furir i reserven med eget hushåll skall under fredstjänstgöring äga åtnjuta hyres- och ortstillägg efter mantalsskrivningsortens ortsgrupp,

dels att sådan furir under fredstjänstgöring skall äga åtnjuta kommanderingstillägg enligt för motsvarande personal på aktiv stat gällande grunder.

Stockholm den 24 mars 1943.

Ruben Wagnsson.